Rok IV[ty] Nr. 17. Kraków, dnia 19 Września. Rok 1876.

Wychodzi w Krakowie
co tydzień przez czas pory zdrojowo-kąpielowéj.

Biuro Redakcyi i Administracyi
W KRYNICY
w c. k. Zakładzie Zdrojowym.

Prenumeratę miejscową przyjmuje Administracya „**Czasu**“ w Krakowie, gdzie także dostać można pojedynczych Numerów „**Krynicy**.“

KRYNICA

Tygodnik poświęcony ojczystym Zakładom zdrojowo-kąpielnym.

Redaktor
Dr MICHAŁ ZIELENIEWSKI
Lekarz Rządowy c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Prenumerata wynosi

w Krakowie na miejscu 1 złr.
w Monarchii austryacko-węgierskiéj z przesyłką pocztową . . . . . 1 złr. 20 c.

Numer pojedynczy . . . — 6 „

Należytość za prenumeratę lub za umieszczenie ogłoszeń odsyłać należy **franco** do **Biura Administracyi.**

GMACH ŁAZIEBNY W KRYNICY
I TUTEJSZE RODZAJE KĄPIELI

opisał

Dr. Zieleniewski.

(Ciąg dalszy*).

Ponieważ jednak własności fizyczno-chemiczne szczawy krynickiéj, ogrzanéj wyżéj jak do + 60°C. zupełnie się zmieniają, tj. woda taka utraciwszy kwas węglowy, doznaje zupełnego opadania żelaza, a po części i wapno z niéj strącone zostaje; przeto jako najważniejszych i najzbawienniejszych swych składników pozbawiona, stawała się bezskuteczną [1]). Ogrzewać zaś wodę krynicką dla kąpieli w całéj jéj wymaganéj ilości, tylko do temperatury kąpielnéj (27—28°R.), wcale jest niemożebném, a to z prostych techniczno-ekonomicznych powodów. Jakiżto bowiem kocioł posiadaćby należało, aby na 600 kąpieli dostarczyć wody do 30° ogrzanéj? Taki kocioł musiałby miéć około 6000 stóp sześciennych, a pomijając ogrom jego kosztów, w jakiż go sposób napełniać i opalać, aby po wypotrzebowaniu z niego wody, otrzymać zaraz w kilku minutach tak niesłychanie wielką ilość wody mineralnéj ciepłéj? Zgoła trudności techniczne i administracyjne ztąd powstać mogące, są nie do zwyciężenia.

Ogrzewanie wody mineralnéj parą wprost do wanny kąpielnéj wpuszczaną, u nas w kraju nigdzie nie jest zaprowadzone. Powyżéj namieniony sposób, jakiego przymioty mieliśmy sposobność naocznie ocenić w nowych łazienkach Dra Cartellierego w Franzensbadzie, ma niektóre korzyści, dając sposób ogrzewania szybki, tani, rozkładowi wody mineralnéj po części zapobiegający, wszakże do szczaw żelazistych w gaz węglowy w tym stopniu zamożnych, jak krynicka, zdaniem naszém jest nieodpowiedni.

Tu bowiem wpuszczona para wprost do wanny, gdyby nawet przy ciśnieniu dwóch atmosfer, a zatém 121·5°C. jawnego cieplika mająca, stykając się z wodą mineralną + 7 do 8°R. mającą, tak gwałtownie ją ogrzewa, iż cała ilość wody w najsilniejszy kłębujący ruch wprawiona, nie tylko musi utracać wielką ilość gazu węglowego, a z nim i najważniejszych swych składników stałych, tj. żelaza pozbawioną bywa; ale nadto dla uszów obecnego łoskot tak ogrzewanéj wody jest nie do zniesienia; a woda pryszcząc i bryzgając z wanny na wszystkie strony, zawilgaca ściany i podłogę w pokoju łaziebnym, sprawia ogromną ilość pary z wody kąpielnéj w saméj łazience wolno rozchodzącéj się, przez co wilgocią wszystko, jak np. suknie, powietrze i t. d. przejmuje i zanieczyszcza.

Sposób zaś ogrzewania parą wpuszczaną pod podwójne dno wanny, czyli tak zwany system Schwarza, w Krynicy zastósowany, a w naszym kraju zupełnie nowy i po raz pierwszy w użycie wprowadzony, jest jedynym i wyłącznym sposobem zapobiegającym, aby gaz węglowy utrzymujący żelazo w wodzie krynickiéj w stanie rozpuszczalnym nie ulotnił się z wody, i o ile tylko to jest możliwém, aby w niéj pozostał. Wszelkie inne sposoby ogrzewania wody krynickiéj na kąpiele, są o wiele od tego niższe, nie wytrzymują umiejętniczéj krytyki, a co do skutków leczniczych, jedynie ten sposób jest najlepszym i najpewniejszym, bo dostarcza do kąpieli wody dowolnie od 26—29 lub i do 30°R. ogrzanéj, bez żadnego domięszania wody mineralnéj zimnéj, czyli ten tylko jedynie sposób daje możność użycia wody krynickiéj do ciepłoty kąpielom odpowiednio ogrzanéj, w stanie największego zbliżenia do wody żywéj i rodziméj, jaka się w zdroju znajduje. Ogrzewanie przeto szczawy krynickiéj metodą Schwarza, zapewnia wodzie krynickiéj wszelkie jéj skutki wzmacniające i ożywiające w całéj pełni, bo ją zachowuje w jéj pierwotnéj i rodziméj, fizyczno-chemicznéj właściwości, w jakiéj się w żywém źródle znachodzi. — Oprócz tego ten sposób ogrzewania jest bardzo szybki, a więc dla administracyi i manipulacyi bardzo dogodny; co do opału, jest z oszczędnością połączony, a więc ekonomiczny; ale zastósowanie jego wymagające: kotłów parowych, rur parowych z całym urządzeniem zatyczek parowych, i klap bezpieczeństwa, kanałów zgęszczoną parę i skroploną z niéj wodę odprowadzających, wogóle wymagające niemal labiryntowego systemu rur i kanałów pod całym budynkiem łaziebnym rozprowadzonych, jest bardzo kosztowne, skomplikowane, wymaga wielkiéj czujności, dozoru i punktualnego obsłużania, jak każda machina więcéj złożona, delikatniejszéj konstrukcyi, a do tego puszczona w ruch za pomocą żywiołu tak niebezpiecznego, jakim jest para!

*) Zobacz *„Krynica“* r. 1876 Nr. 5.

[1]) Alexandrowicz. Rozbiór chemiczny wody krynickiéj. w Krakowie. Czcionkami „Czasu“ 1858. Badanie zmian, jakim szczawa krynicka ulega w podwyższonéj ciepłocie str. 54.

Prof. Dietl. *Der Kurort Krynica. Krakau. 1857. pag. 69—74.*

Ale ileż za to nie nastręcza korzyści! począwszy od niezawodności co do skutków lekarskich, a zatem od najważniejszego swego zadania i jedynego celu, jaki w używaniu kąpieli zamierzamy, jakaż w obec tego systemu szybkość w ogrzewaniu wody, jakaż czystość w przyrządzaniu kąpieli, jak dobre i zdrowe powietrze w łaziebnych pokojach. — Zgoła zbyt wielkie są korzyści tego rodzaju ogrzewania wody do kąpieli, a chwila otwarcia łazienek w Krynicy w powyższy sposób urządzonych, należy do najważniejszych epok w historyi tutejszego zakładu zdrojowego, dając mu nie tylko pożytek, zaszczyt pierwszeństwa, wzór do naśladowania dla innych zdrojowisk, ale i dla kraju prawdziwą chlubę z posiadania instytucyi, jakiéj dotychczas wcale u nas nie było. Cześć i wdzięczność dla jéj założycieli w Krynicy!

Wszakże jeszcze o jednéj okoliczności rozkład szczaw żelazistych sprowadzającéj, zamilczeć tu nie możemy; albowiem ta w urządzeniu tego rodzaju kąpieli, na bardzo wielkie uwzględnienie zasługuje, a przecież przy zastósowaniu bardzo trudną jest do uniknienia. Chcemy tu mówić o przystępie powietrza atmosferycznego, którego jak z doświadczeń Frezeniusza wiadomo, $^3/_{10}$ cala sześciennego zdoła 1200 C. C. szczawy żelazistéj rozłożyć, to jest przemienić niedokwasek żelazawy w wodzie zawarty i w niéj rozpuszczony, w niedokwas w wodzie nierozpuszczalny. Dlatego też oprócz wysokiego stopnia rozgrzewania wody żelazistéj na kąpiele, unikać należy ciągłego stykania się téjże z prądem powietrza atmosferycznego. W tym celu przy urządzeniu rur w nowych łazienkach krynickich, wodę mineralną do wanien prowadzących, postarano się o to, aby woda całą średnicą rur przepływając i takowe najdokładniéj wypełniając, o ile można, wolną była od ustawicznego zetknięcia z powietrzem. Szczególną przeto zwrócono uwagę, ku jak najdokładniejszemu oznaczeniu spadku wody, czyli kładzenie rur w ich najodpowiedniejszém położeniu, było ważnem zadaniem mechanizmu nowych łazienek krynickich. Oprócz tego nie ma tu nigdzie w użyciu pompy, wodę do rezerwoarów popędzającéj, albowiem szczawa żelazista wprost ze zdroju na jednéj wysokości z rezerwoarem (jak naczynia spółkujące) będącego, rurą żelazną, 5 cali średnicy mającą, własnym swym ciężarem dopływa, przy zachowaniu odpowiedniego dla niéj spadku, a cała ilość szczawy krynickiéj, w ciągu jednodniowéj pory na kąpiele zużytą zostaje, zasilana będąc ustawicznie świeżo ze zdroju dopływającą wodą mineralną, wanny zaś niżéj jak zwierciadło wody w rezerwoarze leżące, dozwalają szczawie żelazistéj dochodzić własnym jéj ciężarem i to tak spokojnie, tak bez wszelkiego poruszania się wody, iż wanna wypełnia się zwolna z dołu ku górze, niby niewidzialnym sposobem, prawie bez ruchu i szelestu. To zaniechanie pomp wodę mineralną chełbocących i w poruszeniu utrzymujących, pozbawiając ją niemałéj ilości gazu węglowego, stanowi ważny czynnik ku pozyskaniu w rodzimym stanie szczawy krynickiéj na kąpiele przeznaczonéj i nielada jest nabytkiem a korzyścią urządzenia nowych łazienek w Krynicy. — Samo wreszcie umieszczenie rur, wodę mineralną prowadzących, około 4ch stóp głębiej, aniżeli linia poziomu, utrzymuje wodę w odpowiedniéj chłodnéj temperaturze i od rozkładu ją ochrania.

Zbiornik na wodę mineralną murowany, cały cementem wyprawiony, nakryty, 4800 stóp sześciennych wody obejmujący, w miarę ubytku szczawy na kąpiele spotrzebowanéj, ustawicznie wodą wprost ze zdroju w jéj żywym stanie jest zasilany. Woda zatem przestała, mdła, w gaz węglowy uboga, nigdy tutaj do użycia na kąpiele się nie dostaje. Zbiornik sam po ukończonéj porze kąpielnéj natychmiast wypróżnionym bywa. Mieści się w północnéj stronie gmachu łaziebnego, stanowiąc początek oddzielnéj części budynku rownolegle do części frontowéj budowli łazienek położonéj, która to część obejmuje prócz tego 2 zbiorniki do ogrzewania borowiny żelazistéj, przyrząd do robienia odwaro-naparu igliwia świerkowego na kąpiele balsamiczno-igliwiowe i 3 kotły parowe; co wszystko razem stanowi czwarte ramię wielkiego gmachu łaziebnego, w którego czworokącie znajduje się ogromny dziedziniec.

Ogrzewanie wody kąpielnéj odbywa się, (jak mówiliśmy) parą, oddzielnie w każdéj pojedynczéj wannie, tak zwaną metodę Schwarza. Wanny metalowe mają podwójne dno, przestrzeń 2 cale wysokości obejmującą.

Każda wanna ma w swém dnie w tyle 18 cali, w przodzie 13 cali średnicy, jest 4 stopy i 3 cale długa, któreto wymiary ku brzegom górnym wanny zwolna o 6 cali się rozszerzają. Głębokość wanny od górnego brzegu do jéj dna w części przodkowéj ma 22 cali, w środku wanny 20 cali, a w części tylnéj 24 cali wynosi. Zbyt wielkie wanny, jak np. cynowe do metody Schwarza zastósowane z fabryki Ringhofera w Pradze, sprawiają uczucie jakby nie dosyć pewnego siedzenia; przeciwnie większa ich głębokość z mniejszém co do powierzchni rozszerzeniem, odpowiedniejszą jest dla kąpieli w gaz węglowy zamożnych. Do przestrzeni podwójnemi dnami wanny objętéj, za pomocą zastawki z rurą parę doprowadzającą w połączeniu będącéj, wpuszcza się para na trzy atmosfery uciśniona, a zatém + 135°C. jawnego cieplika mająca [1]), która ogrzewając dno wanny, udziela cieplika wodzie kąpielnéj, aż do stopnia pożądanego na kąpiel. Potrzeba zaledwo 4—5 minut czasu, aby wodę mineralną około + 8°R. mającą, rozgrzać do 28, a nawet do 30°R.; w którym to stopniu utrata najważniejszych składników w wodzie krynickiéj zawartych, wcale nie następuje. Taka kąpiel krynicka perełkuje i pieni się od samego spodu w wannie na podobieństwo wina szampańskiego, a wywięzywanie się gazu węglowego trwa ciągle, w miarę, jak kąpiący się w wodzie przebywa. — Po wejściu do wanny, w momencie cała powierzchnia ciała w kąpieli będąca, pokrywa się okwicie perełkami gazowemi, na każdym włosku na skórze czepiają się jakby sznurki paciorków lub jakby gronka jagód drobniutkie bańki gazu węglowego; zjawisko tego rodzaju powtarza się, ilekroć owe pęcherzyki gazowe przez potarcie usunięte zostaną, wśród czego tysiące ich wznosi się w górę ku powierzchni wody kąpielnéj, pękając na samem zwierciedle wody z wyraźnym szelestem. Po krótkiéj chwili pobytu w tego rodzaju kąpieli, zaczerwienia się cała skóra na działanie wody wystawiona, jako dowód silnego zadrażnienia nerwów i większego napływu do naczyń krwionośnych na powłokach powszechnych rozpo-

[1]) Nie należy zapominać, iż stopień cieplika utajonego pary, wynosi jak wiadomo + 540°C.

startych; a nie do opisania uczucie miłéj swobody, ożywczego podniecenia i odświeżenia cały ustrój przejmuje. Im mniéj ciepłą była kąpiel, tém zamożniejszą jest w gaz węglowy.

Ciepłe dno wanny, ma szczególnie i tę korzyść, iż przebywanie w coraz chłodniejącéj kąpieli, (bez możności dopuszczenia wody gorącéj, jak to ma miejsce w kąpielach metodą Schwarza ogrzewanych), mogłoby być dla osób bardzo osłabionych lub zbyt drażliwych nieprzyjemnem. — Nie możemy jednak pominąć milczeniem i téj okoliczności, iż kąpiel w ten sposób ogrzewana, a w gaz kwas węglowy zamożna, wydaje się dla ogólnego czucia na skórze o wiele cieplejszą, aniżeliby się tego z oznaczenia samym ciepłomierzem spodziewać można. Ztąd téż wiele osób, które zwykle 27°R. w kąpieli potrzebują, kąpiel według metody Schwarza przyrządzoną, nawet w 24°R. znajduje bardzo przyjemną i dla siebie odpowiednią. Komuby ciepłota dna wanny mogła się wydawać za wysoką, a tém bardziéj nieznośną, lub do nieusprawiedliwionéj obawy powód dawała, temu służą na każde zawołanie drewniane deszczułki siedzeniowe, do wanny wkładać się mogące.

Za materyał na wanny użyto w Krynicy blachy żelaznéj kutéj, wewnątrz należycie cynowanéj, mając na względzie chemiczny skład szczawy krynickiéj i przystępność ceny samego materyału; jakkolwiek wanny całe z cyny angielskiéj wyrobione, jakiéj jednego exemplarza fabryka Ringhofera w Pradze dla Krynicy dostarczyła, są nieco ozdobniejsze, do schludniejszego ich utrzymania bardzo odpowiednie, ale zbyt wielkie i nader kosztowne, bo za jednę 450 fl. austr. zapłacić koniecznie potrzeba. Miedź czysta, na twardo wykowana, pomimo najlepszego wypolerowania, ale nie wycynowana, po każdéj kąpieli w skutku oxydacyi nieco brunatnieje; a lubo zdaniem Dra Cartellierego [1]) utworzony niedokwas, ma być wcale dla kąpiącego się nie szkodliwym, jednak wanna niepobielana niemiłe sprawia wrażenie.

Przy wewnętrznem urządzeniu mechanizmu w nowych łaźniach krynickich nie zapomniano o tém, aby kurki tak do puszczania pary jak i do wody mineralnéj służące, tylko samemu łaziebnemu, a nie gościowi kąpiącemu się dostępnemi uczynić, a to dla uniknienia mogących ztąd wyniknąć niedogodności, a nawet dla zapobieżenia od wszelakiego niebezpieczeństwa.

Oprócz 69 pokojów z 72 wannami na kąpiele wodne przeznaczonemi, budynek łaziebny w Krynicy posiada 13 oddzielnych pokojów na *kąpiele żelazisto borowinowe,* każdy o dwóch wannach, t. j. jednéj właściwie na borowinową, a drugiéj na zwyczajną wodną kąpiel; a lubo celem i zadaniem téj ostatniéj ma być tylko oczyszczenie się kąpiącego po poprzednio użytéj kąpieli borowinowéj, przecież i te udzielane są ze szczawy krynickiéj również metodą Schwarza ogrzewanéj, aby i w tym razie jak najskuteczniejszą kąpiel otrzymać.

Daléj gmach nasz łaziebny mieści w sobie 2 pokoje na *kąpiele natryskowe,* z wody krynickiéj udzielane, z wszelkiemi odmianami tego rodzaju kąpielom właściwemi, tak do natrysków spadających jak i wstępujących, tak do ogólnego jak i do miejscowego użytku zastósowanych.

[1]) Dr. Cartellieri's *Badeanstalt für Mineralwässer- und Moorbäder zu Fzanzensbad. Prag. 1865. 8vo. pag. 7. et seq.*

Oprócz tego znajduje się także *łaźnia słowiańska* — wanienki do *kąpiołek dziecięcych i częściowych,* tak na wodne jak i na borowinowe częściowe kąpiele — tudzież osobne urządzenie do otrzymania naparo-odwaru z świeżego igliwia *(folia viridia Pinus Piceae et P. abietis)*, na tak zwane *kąpiele balsamiczno igliwiowe* przeznaczone, w ostatnich czasach tak bardzo wychwalane [1]). *(C. d. n.)*

[1]) Pragnących obeznać się z kąpielami igliwiowemi odsyłamy do prac DDr. Schnakenberga, Zimmermanna, Haupta, Moreau i Gilliberta, zamieszczonych w czasopiśmie balneologicznem Dra Spenglera; tudzież do szczegółowych monografij o kąpielach igliwiowych, jakie dostarczyli: Dr. Ebert. *Die balsam. Kiefernadelbäder. Weimar 1853. 8vo p. 54.* — Dr. Gustorf. *Die resinös-balsam. Kiefer- und Fichtennadelbäder in Thüringen, 2te Auflage. Rudolfstadt, 1854. 8vo. p. 31.* Broszura pełna erudycyi i dowcipu. — Dr. Zimmermann. *Das Kiefernadelbad zu Braunfels. Weiburg, 1854. p. 78.* Jak poprzednia praca tegoż autora o tym samym przedmiocie w czasopiśmie *Baln. Zgt. (1855. Bd. 1. Nr. 7.)* zamieszczona, tak i dopiero co wymieniona jego broszura jest bardzo ważnym przyczynkiem do literatury o kąpielach igliwiowych. — Najlepszych wyrobów farmaceutycznych z igliwia dla handlu, dostarcza zakład kąpieli igliwiowych w Wolfach, w W. X. Badeńskiem, dawniéj pod zarządem apt. Goeringera zostający, opisany przez Roysa w broszurze *Wolfach und sein Kiefernadelbad. Wolfach 1857. 8vo. p. 64* — Szczegółowe badania co do działania i skutków fizyologicznych kąpieli igliwiowych, przedsiębrał Dr. Clemens i takowe w swych rozprawach ogłosił: *Die Wirkung der Fichtennadelbäder auf den Urin. Berlin 1861. 8vo. p. 14.* Tudzież *Fichtennadeldecoct- Extract- und Wasserbäder regen nicht auf. Berlin 1861.* — Dr. Gustaw Hauck w swém: *„Pegologisches Lexicon“ (Leipzig 1865. p. 217.)* wylicza w samych Niemczech 25 zakładów dla kąpieli igliwiowych, które tamże w ostatnich 20 latach powstały i dotąd się utrzymują. —

ROZMAITOŚCI.

Nakładem **A. Nowoleckiego** w Krakowie wyjdzie w ciągu bieżącego roku *„Przewodnik i Poradnik dla osób używających leczenia u wód w zakładach zdrojowo-kąpielowych i klimatycznych krajowych i zagranicznych.“*

Dzieło wspomnione obejmować będzie: Hydrochemię, Hydroterapię i Hydrodyetykę wód lekarskich, a zarazem w nadmienionem dziele zamieszczone będą: treściwe opisy każdego miejsca leczniczego pod względem jego klimatu, odległości, środków komunikacyjnych, ceny mieszkań i innych potrzeb, wykaz lekarzy, władz i innych urządzeń miejscowych; wogóle wspomnione dzieło poda wszelkie wiadomości potrzebne dla ułatwienia podróży i pobytu w zdrojowiskach tak krajowych jakoteż zagranicznych.

Przedpłatę na wspomnione dzieło złr. 3 wynoszącą, przyjmuje także Redakcya „Krynicy.“

KRONIKA WIADOMOŚCI BIEŻĄCYCH
O ZDROJOWISKACH KRAJOWYCH.

Krynica. Dzięki Pr. Dr. Karlińskiemu, Dyrektorowi Obserwatoryum Astronomicznego, przybyłemu (d. 5 b. m.) do Krynicy dla zaprowadzenia stałéj stacyi meteorologicznéj w tutejszym Zakładzie zdrojowym, ustawionym tutaj został Kompas słoneczny z metalu, w fabryce *L. Zieleniewskiego* wyrobiony.

* * *

Krynica dnia 15 Września.

Od otwarcia tegorocznéj pory zdrojowéj, t. j. od 1 Czer-

wca aż do dnia 15 Września, wydano w tutejszym Zakładzie zdrojowo-kąpielnym:

Kąpiel waniennych I. klasy	**8120**
„ „ II. „	**15636**
„ „ bezpłatnie (dla ubogich)	**1020**
„ „ dla dzieci	**258**
„ żelazisto-borowinowych dla dorosłych . .	**4899**
„ „ „ „ (bezpłatnie)	**121**
„ „ „ dla dzieci . . .	**25**
„ „ „ na ręce	**34**
„ „ „ na nogi	**10**
„ nasiadowych	**3051**
„ natryskowych ogólnych	**271**
Kąpiel natryskowych macicznych	—
„ igliwiowych	**122**
„ gazowych (z gazu węglowego)	**24**
„ łaźni parowéj	**7**
„ rzecznych	**1003**

Rozsyłka w handel wód mineralnych krynickich w roku bieżącym wynosi dotychczas:

Wody mineralnéj krynickiéj wielkich skrzyń .	**1126**
małych „ .	**124**
wody mineralnéj słotwińskiéj wielkich skrzyń .	**37**
małych „ .	**3**
czyli ogółem flaszek	**49060**

XIV. LISTA GOŚCI
przybyłych do c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy
od dnia 2 Września do 15 Września 1876 r.

		osób	przybyła d.		
1050.	Mieroszewska Walentyna, obyw. z służącą z Krakowa	2	3	Września	u Nitribita.
1051.	Marszałkiewicz Wanda, właś. dóbr z córką i sługą z Wojakowa	„ 3	„ 4	„	pod Kosynierem.
1052.	Orzechowski Leon, Inżynier z Tarnowa	„ 1	„ 4	„	w Hotelu Krakowskim.
1053.	Korzoń Wład., żona urzędnika z córkami z Piotrkowa (Król Pol.)	„ 3	„ 4	„	pod Trąbką Nr 14.
1054.	Sabatyn Nepomucyna, obyw. z synem z Podola (Rosya)	„ 2	„ 5	„	„ Ułanem.
1055.	Dąbrowski Antoni, obywatel z Bucowa	„ 1	„ 6	„	w Hotelu Krakowskim.
1056.	Kredyk Marya, córka radcy z Kielc	„ 1	„ 7	„	pod Topolami Nr. 8.
1057.	Czerkiewicz Aleksandra, żona radcy z Kielc	„ 1	„ 7	„	„ „ „
1058.	Czernecki Törkój, właś. dóbr z Węgier	„ 1	„ 5	Lipca	„ Jarząbkiem.
1059.	Desseffy Aranca, córka właś. dóbr z Węgier	„ 1	„ 5	„	„ „
1060.	Wiśniewski Adam, c. k. sędzia powiat. z Wojnicza	„ 1	„ 7	Wrześn.	w Hotelu Krakowskim.
1061.	Br. Gostkowski Wincenty, właś. ziems. z Roga	„ 1	„ 9	„	„ „ „
1062.	Nowicki Władysław, akademik z Polski	„ 1	„ 9	„	„ „ „
1063.	Stefańska Katarzyna, właś. dóbr z Płok	„ 1	„ 9	„	„ „ „
1064.	Piątek Leonard, profesor Uniwersytetu z żoną ze Lwowa	„ 2	„ 9	„	„ „ „
1065.	Erbes Anna, obyw. z Nowego Sącza	„ 1	„ 9	„	„ „ „

Razem rodzin 16 czyli 24 osób.
Pozostało z poprzedniéj listy rodzin 1049 czyli 2031 osób.
Od otwarcia Zakładu było razem 1065 „ 2055 „

Krynica, dnia 15 Września 1876. ***Reichelt,*** c. k. polit. Inspektor zdrojowy.

Odjechali z Zakładu do dnia 15 Września 1876 r.:

77.	Kornberger Klementyna	z Krakowa	mieszkająca pod	Zamkiem Nr 13	odjechała dnia	2 Września
78.	Rogawski Karol	z Lipia	„	„ Topolami Nr 8	„ „	3 „
79.	Elters A.	z Krakowa	„	„ Potokiem Nr 9	„ „	3 „
80.	Tinondorf Izydor	z Ukrainy	„	„ „ „ 5 i 6	„ „	1 „
81.	Krzeczunowicz Anna	ze Lwowa	„	„ Topolami Nr 9	„ „	4 „
82.	Świrczewski Erazm	„ „	„	„ Trąbką Nr 19	„ „	4 „
83.	Tyberski Alojzy	z Nowego Sącza	„	„ Potokiem Nr 4	„ „	6 „
84.	Niemetzeg	ze Lwowa	„	„ Zamkiem Nr 13	„ „	5 „
85.	Topolnicka Marya	„ „	„	„ Trąbką Nr 1 i 2	„ „	6 „
86.	Szeppeszy Lojza	z Kurczyna	„	„ Zamkiem Nr 4	„ „	7 „
87.	Hoffer Motyl	z Nowego Sącza	„	w Kramie Nr 2	„ „	7 „
88.	Hoffer Anna	„ „ „	„	„ „ 3	„ „	9 „
89.	Frenkel Fani	z Bochni	„	pod Potokiem Nr 5	„ „	10 „
90.	Czada Karol	z Muszyny	„	w Kramie Nr 6	„ „	8 „
91.	Zeluń Józef	z Krakowa	„	pod Topolami Nr 1 i 2	„ „	8 „
92.	Franaszek Józef	z Warszawy	„	„ Zamkiem N. 1, 2, 17 i 18	„ „	8 „
93.	Wolański Kajetan	ze Stanisławowa	„	„ Trąbką Nr 14, 5 i 6	„ „	10 „
94.	Pachulska Teofila	z Krakowa	„	„ „ Nr 3	„ „	11 „
95.	Rosé Konstanty, dr medycyny	z Warszawy	„	„ Orłem Nr 8 i 9	„ „	11 „
96.	Kurchanowicz Eleonora	„ „	„	„ Szwajcarem Nr 7	„ „	11 „
97.	Nawrocki Walenty	z Nowego Sącza	„	„ Potokiem Nr 2	„ „	10 „
98.	Chwalibóg Teofil	ze Żywca	„	„ Zamk. N. 15 i Łaz. N. 2	„ „	12 „
99.	Progulski Stanisław	z Nowego Sącza	„	„ Potokiem Nr. 1 i 2	„ „	12 „
100.	Miller Karol	„ „ „	„	„ „ „ 4 i 5	„ „	12 „
101.	Brüner Hirsch	„ „ „	„	„ „ „ 7 i 8	„ „	12 „
102.	Kosakowska Róża	z Król. Polskiego	„	„ Trąbką Nr 12 i 13	„ „	13 „
103.	Wroczyńska Aleksandra	„ „ „	„	„ Topolami Nr 5 i 6	„ „	13 „
104.	Chorowitz Jakób	z Nowego Sącza	„	„ Potokiem Nr 1	„ „	14 „

Główny Redaktor i wydawca Dr. *Michał Zieleniewski.* Redaktor odpowiedzialny *Józef Łakociński.*

W drukarni „CZASU“. Nakładem c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy. Rządca drukarni *Józef Łakociński.*